

Turismin kaksi puolta

Kaikki maat yrittävät houkutellessa matkailijoita. Suomessakin satsataan paljon julkisia varoja turismin kehittämiseen ja tukemiseen. Monien maiden talouden luullaan olevan täysin riippuvainen matkailun tuomista tuloista. Kaikki eivät kuitenkaan ole tyytyväisiä.

Saimme espanjan kurssillemme uuden uutukaisen kirjan, joka on laadittu juuri ennen koronaa. Kirjan kaksi ensimmäistä pitkäkökää lukua käsittelee turismia Barcelonassa tavallisten kansalaisten näkökulmasta. Tarinat eivät mairittele.

Barcelonan asukkaat ovat suivaantuneita kotikaupunkinsa massaturismista. Vilkkaan katalonialaiskaupungin asukkaat esittävät hurjia väitteitä turismin haitoista. Väitteiden todenperäisyys on tarkistettu useista luotettavista lähteistä, joita tosin ei yksilöidä.

Koska on tullut tutustuttua Barcelonaan niin työn kuin matkailunkin puitteissa, tekee mieli käsitellä näitä väitteitä. Töiden puitteissa katalonialaisista jäi vain mukavia muistoja. Porukalla on samaa jämäkkyyttä kuin baskeilla. He eivät ole mitään manjaanakansaa. Väki on vastuuntuntoista, lupaukset pidetään ja laskut maksetaan.

Vapaa-ajan matkoilla Barcelona on aina sykehdyttänyt – taskuvarkaineenkin. Elämänmeno lämpiminä ja pimenevinä iltoina katujen, kulmien ja aukoiden vilinässä on useimmille pohjoismaalaisille innostavaa ja juuri sitä, mistä haaveillaan.

Barcelonalaiset ovat vahvasti eri mieltä turismista. Jakamistalous, airbnb etunenässä lisääntyy ja murentaa perinteisten toimijoiden asemaa. Turisteille matkustelusta on tullut halpaa, kun ei enää tarvitse asua hintavissa hotelleissa.

Barcelonassa asuntojen lyhytaikainen vuokraus turisteille on räjähtänyt käsistä. Sijoittajat ostavat järjestään myyntiin tulevat asunnot. Porraskäytävissä säntäilevien turistien kanssa sinnittelevät asukkaat ovat raivoissaan. Joissakin taloissa tapellaan jo kunnolla ulkomaisten öykkäreiden kanssa.

Vanhat asukkaat kaikkoavat. Kortteleiden perinteiset kivijalkakaupat lopettavat, ja niiden paikalle kyhätään ankeita tapas-kioskeja turisteille. Turistibussit jumiuttavat liikenteen kapeilla kujilla.

Vähän kaupungin eteläpuolella Barceloneta löytyvät alueen hienoimmat hiekkarannat. Paikalliset asukkaat ovat kurkkuaan myöten täynnä humalaisten turistien, etupäässä brittien tuomasta törystä. Alkuasukkaat eivät enää viitsi mennä ylikansoitettulle hiekoille.

Kun satamaan kiinnittyy loistoristeilijä, La Ramblan ja lähikatujen elämä menee sekaisin. Rikkaat risteilymatkustajat tungeksivat, mutta eivät osta kuin pieniä muruja. Kotona sitten rehvastellaan, kuinka tutustuttiin paikalliseen kulttuuriin.

Niin meillä kuin Espanjassakin turismia perustellaan sen tuomilla tuloilla. Kieltämättä se työllistää mutta yleensä huonoilla palkoilla ja vain pätkätyöläisiä. Barcelonassa enimmäkseen rahat menevät kuulemma ylikansallisten isojen yhtiöiden taskuihin.

Pandemia torppasi turismin. Suomessa turismista tulee vajaan kolmen prosentin siivu kansantulosta. Meilläkin, etenkin Lapissa matkailijoiden katoa on luonnehdittu katastrofiksi. Barcelonalle turismi on toista luokkaa, lähes 15 % tuloista tulee siitä.

Millaisiakohan lausuntoja nyt saataisiin katalaaneilta? Onko mukavaa elellä ilman mölyä, ilman häiriöitä, ilman ruuhkia – ja ilman työtä ja tuloja? Kuten espanjankirjammekin viisaasti neuvoo: cada moneda tiene dos caras – kolikolla on kaksi puolta.